

UNIWERSYTET
IM. ADAMA MICKIEWICZA
W POZNANIU

Socjologia kultury

Sylabus zajęć

Informacje podstawowe

Kierunek studiów Kulturoznawstwo		Cykl dydaktyczny 2023/24	
Specjalność -		Kod zajęć 20KLTS.12HS.04454.23	
Jednostka organizacyjna Wydział Antropologii i Kulturoznawstwa		Języki wykładowe polski	
Poziom studiów studia pierwszego stopnia		Obligatoryjność Obowiązkowy	
Forma studiów studia stacjonarne		Blok zajęciowy Przedmioty humanistyczne i społeczne	
Profil studiów profil ogólnoakademicki			
Koordynator zajęć	Agata Skórzyńska		
Prowadzący zajęcia	Agata Skórzyńska		
Okres Semestr 2	Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia - Wykład: 30, Egzamin - Ćwiczenia: 30, Zaliczenie z oceną		Liczba punktów ECTS 5

Cele kształcenia dla zajęć

Kod	Cel
C1	Przekazanie wiedzy na temat klasycznych i współczesnych koncepcji teoretycznych, opisujących relacje między życiem społecznym a kulturą.
C2	Przekazanie wiedzy na temat specyfiki przedmiotowej i metodologicznej socjologii kultury na tle innych nauk o kulturze.
C3	Przekazanie wiedzy niezbędnej do rozważania kluczowych problemów badawczych socjologii kultury, takich jak: formy zbiorowości społecznych, naród i kultura narodowa, globalizacja i powiązania transnarodowe, kulturowe aspekty rzeczywistości miejskiej, kultura masowa, popularna, kultury alternatywne, jednostka w życiu społecznym - tożsamość, rola społeczna, aktorstwo społeczne, ciało i płeć w ujęciu społeczno-kulturowym, wykluczenie i stygmatyzacja w ujęciu społeczno-kulturowym, materialność w ujęciu społeczno-kulturowym.
C4	Rozwinięcie u studentów umiejętności analizowania i interpretowania zjawisk kultury współczesnej z zastosowaniem aparatu metodologiczno-teoretycznego socjologii kultury.

Wymagania wstępne

W1 - podstawowa wiedza na temat historii powszechnej (ze szczególnym uwzględnieniem XIX i XX wieku)

W2 - podstawowa orientacja w zjawiskach najnowszej kultury i życia społecznego w Polsce i na świecie

Efekty uczenia się dla zajęć

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Wiedzy - Student/ka:			
W1	ma wiedzę na temat historycznych i współczesnych koncepcji teoretycznych, opisujących relacje między życiem społecznymi a kulturą	KLT_K1_W01, KLT_K1_W02, KLT_K1_W03, KLT_K1_W11, KLT_K1_W13	Test
W2	ma wiedzę na temat socjologii kultury jako subdyscypliny naukowej oraz jej powiązania z innymi naukami humanistycznymi i społecznymi (w tym z kulturoznawstwem)	KLT_K1_W01, KLT_K1_W03, KLT_K1_W05	Test
W3	ma wiedzę na temat rozwoju socjologii jako dziedziny wiedzy, ze szczególnym uwzględnieniem socjologii rozumiejącej, socjologii interpretacyjnych/humanistycznych oraz kulturalistycznych koncepcji socjologicznych	KLT_K1_W01, KLT_K1_W02, KLT_K1_W03	Test
Umiejętności - Student/ka:			
U1	potrafi analizować i interpretować zjawiska kultury współczesnej, ze szczególnym uwzględnieniem problematyki kultury dużych zbiorowości i grup społecznych, a także działań, interakcji i tożsamości kulturowej z zastosowaniem aparatu metodologiczno-teoretycznego socjologii kultury	KLT_K1_U01, KLT_K1_U02, KLT_K1_U03	Kolokwium pisemne, Test

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
U2	potrafi zastosować podstawowe kategorie i koncepcje teoretyczne w opisie i interpretacji takich, wybranych zagadnień socjologii kultury jak: wspólnota i tożsamość, kultura narodowa, kultura miejska, subkultury, kultura artystyczna, kultura popularna, kultura materialna, życie codzienne, ciało i płeć kulturowa, przedmioty w kulturze, mediatyzacja	KLT_K1_U01, KLT_K1_U02, KLT_K1_U09, KLT_K1_U11, KLT_K1_U13	Kolokwium pisemne, Test
U3	formułuje i wyjaśnia temat projektu badawczego dotyczącego analizy wybranego zagadnienia z zakresu kultury współczesnej, w zespołowej pracy nad projektem stosuje jakościowe metody badawcze oraz korzysta ze źródeł literaturowych i innych źródeł informacji	KLT_K1_U03	Projekt
U4	posiada umiejętność publicznego prezentowania wyników pracy zespołowej, z wykorzystaniem technik multimedialnych	KLT_K1_U03	Projekt
Kompetencje społecznych - Student/ka:			
K1	posiada umiejętność współpracy oraz sprawnej komunikacji podczas dyskusji publicznych i realizacji projektów zespołowych z poszanowaniem praw innych uczestników debaty	KLT_K1_K02, KLT_K1_K05, KLT_K1_K13	Projekt

Treści programowe dla zajęć

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
1.	Kultura w perspektywie socjologicznej. Naturalizm (pozytywizm) a kulturalizm	W1, W3	Wykład
2.	Przedmiot i specyfika socjologii kultury	W2, W3	Wykład
3.	Zbiorowości: wspólnoty, stowarzyszenia, neoplemiona, kolektywy	W1, U1, U2, K1	Wykład
4.	Wspólnota wyobrażona i kultura narodowa	W1, U1, U2	Wykład
5.	Powiązania transnarodowe. Kulturowe wymiary globalizacji	W1, U1, U2	Wykład
6.	Kultura masowa i kultura popularna	W1, W2, U1, U2	Wykład
7.	Działania, interakcje, praktyki. Społeczne konstruowanie rzeczywistości	W1, W3, U2	Wykład
8.	Stygmat. Kulturowe mechanizmy wykluczenia	W1, W3, U1, U2	Wykład
9.	Ciało uspołecznione i płeć kulturowa	W1, W3, U1, U2	Wykład
10.	Przedmioty w kulturze i społeczno-kulturowe aspekty materialności	W1, W3, U1, U2	Wykład
11.	Nowoczesność i późna nowoczesność	W1, U1, U2	Ćwiczenia
12.	Miasto i metropolia	W1, U2	Ćwiczenia
13.	Sztuka w perspektywie socjologicznej	W1, W3, U2	Ćwiczenia
14.	Mobilność społeczna w epoce globalnej	W1, W3, U1, U2	Ćwiczenia

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
15.	Kultura konsumpcyjna	W1, W3, U1, U2	Ćwiczenia
16.	Kryzys społeczny	W1, W3, U1, U2	Ćwiczenia
17.	Społeczeństwo współpracy	W1, W3, U1, U2	Ćwiczenia
18.	Tożsamość w społeczeństwie sieci	W1, W3, U1, U2	Ćwiczenia
19.	Nowe ruchy społeczne	W1, W3, U1, U2	Ćwiczenia
20.	Natura i niehumanitarne społeczeństwo - antropocen	W1, W3, U1, U2	Ćwiczenia
21.	Uczucia i emocje w kulturze	W1, W3, U1, U2	Ćwiczenia
22.	Współczesny kapitalizm - neoliberalizacja świata	W1, W3, U1, U2	Ćwiczenia
23.	Praca w kulturze nowego kapitalizmu	W1, W3, U1, U2	Ćwiczenia
24.	Kultura indywidualizmu	W1, W3, U1, U2	Ćwiczenia
25.	Media - manipulacja i propaganda	W1, W3, U1, U2	Ćwiczenia
26.	Opór społeczny i opór w kulturze	W1, W3, U1, U2	Ćwiczenia
27.	Zespołowy projekt badawczy w socjologii kultury - problem badawczy, stan wiedzy, metody jakościowe, dane (gromadzenie, analiza i interpretacja), wnioski i prezentacja wyników	W1, W2, U1, U2, U3, U4, K1	Ćwiczenia

Informacje dodatkowe

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Wykład	Wykład z prezentacją multimedialną wybranych zagadnień, Wykład konwersatoryjny, Dyskusja
Ćwiczenia	Wykład konwersatoryjny, Praca z tekstem, Metoda ćwiczeniowa, Metoda projektu, Praca w grupach

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Wykład	Egzamin pisemny w formie testu z pytaniami otwartymi (problemowymi) oraz pytaniami zamkniętymi (wyboru) na podstawie treści wykładów oraz lektur Warunkiem przystąpienia do egzaminu jest otrzymanie oceny pozytywnej z ćwiczeń wpisanej do USOS. W ocenie powyższych czynników stosowane są kryteria wg skali stosowanej w UAM: bardzo dobry (bdb; 5,0): znakomita realizacja założonych efektów uczenia; dobry plus (+db; 4,5): bardzo dobra realizacja założonych efektów uczenia; dobry (db; 4,0): dobra realizacja założonych efektów uczenia; dostateczny plus (+dst; 3,5): zadowalająca realizacja założonych efektów uczenia, ale z niedociągnięciami; dostateczny (dst; 3,0): zadowalająca realizacja założonych efektów uczenia, ale z licznymi błędami; niedostateczny (ndst; 2,0): niezadowalająca realizacja założonych efektów uczenia.
Ćwiczenia	Znajomość lektur omawianych podczas zajęć, weryfikowana za pomocą kolokwium pisemnego Przygotowanie w wersji pisemnej i publiczna prezentacja zespołowego projektu zaliczeniowego z socjologii kultury z wykorzystaniem metod badań jakościowych W ocenie powyższych czynników stosowane są kryteria wg skali stosowanej w UAM: bardzo dobry (bdb; 5,0): znakomita realizacja założonych efektów uczenia; dobry plus (+db; 4,5): bardzo dobra realizacja założonych efektów uczenia; dobry (db; 4,0): dobra realizacja założonych efektów uczenia; dostateczny plus (+dst; 3,5): zadowalająca realizacja założonych efektów uczenia, ale z niedociągnięciami; dostateczny (dst; 3,0): zadowalająca realizacja założonych efektów uczenia, ale z licznymi błędami; niedostateczny (ndst; 2,0): niezadowalająca realizacja założonych efektów uczenia.

Literatura

Obowiązkowa

1. Wykład: A. Giddens, Socjologia, Warszawa 2005 (Rozdziały: Co to jest socjologia (s. 26-43); Kultura i społeczeństwo (s. 44-71); Zmieniający się świat 72-99; Interakcja społeczna i życie codzienne (s. 100-125) Płeć kulturowa i seksualność (126-163), Wielkie ośrodki miejskie i przestrzeń miejska (s. 592-623)
2. Wykład: P. Sztompka, Socjologia. Analiza społeczeństwa, Kraków 2003 (Rozdziały: Socjologia i społeczeństwo [s. 17-38] Aktywność człowieka [s. 45-145] Kultura [s. 226-300])
3. Wykład: M. Golka, Socjologia kultury, Wydawnictwo Naukowe „Scholar”, Warszawa 2008
4. Wykład: J. Szacki, Historia myśli socjologicznej, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2021 (Rozdziały: Wczesny pozytywizm i początki socjologii [s. 243-278], Niemieckie projekty socjologii humanistycznej [s. 435-493], Polska odmiana socjologii humanistycznej: Znaniecki [s. 751-781],
5. Ćwiczenia: B. Jałowiecki, Globalny świat metropolii, Wydawnictwo Naukowe Scholar, Warszawa 2007, Rozdział: Od miasta do metropolii
6. Ćwiczenia: A. Szahaj, Neoliberalizm, turbokapitalizm, kryzys, Książka i Prasa Warszawa 2017, Rozdział: Neoliberalizm, turbokapitalizm, kryzys
7. Ćwiczenia: R. Sennett, Kultura nowego kapitalizmu, Muza SA, Warszawa 2010, Rozdział: Talent i widmo nieprzydatności
8. Ćwiczenia: M. Jacyno, Kultura indywidualizmu PWN, Warszawa 2007, Rozdział: Dogonić życie. Podnoszenie jakości życia i sztuka życia
9. Ćwiczenia: P. Bourdieu, O telewizji. Panowanie dziennikarstwa, PWN Warszawa 2012, Rozdział: Scena i jej kulisy
10. Ćwiczenia: J. Urry, Socjologia mobilności, PWN Warszawa 2009, Rozdział: Społeczeństwa
11. Ćwiczenia: M. Filiciak, Nie tylko ludzie. Kulturoznawstwo wobec posthumanizmu, w: Odsłony nowoczesności, Wydawnictwo Naukowe Katedra, Gdańsk 2016
12. Ćwiczenia: J. Drożdż, Opór kulturowy, Wydawnictwo Naukowe Katedra, Gdańsk 2016, Rozdział: Teoretyczny kontekst oporu
13. Ćwiczenia: A. Giddens, Ramy późnej nowoczesności, w: Tegoż, Nowoczesność i tożsamość: „Ja” i społeczeństwo w epoce późnej nowoczesności, Warszawa 2012.
14. Ćwiczenia: T. Edensor, Odtwarzanie tożsamości narodowej, w: Tegoż, Tożsamość narodowa, kultura popularna i życie codzienne, Kraków 2004.
15. Ćwiczenia: D. Stevenson, Miasto materialne: Ekonomie i nierówności, w: Tejże, Miasto, Gdańsk 2019
16. Ćwiczenia: M. Krajewski, Kultura popularna jako kultura dominująca, w: Tegoż, Kultury kultury popularnej, Wydawnictwo Naukowe UAM, Poznań 2003.
17. Ćwiczenia: P. Bourdieu, Rynek dóbr symbolicznych, w: Tegoż, Reguły sztuki: Geneza i struktura pola literackiego, Kraków 2015.
18. Ćwiczenia: J. Urry, Sieci społeczne, podróże i rozmowy, w: P. Sztompka, M. Bogunia-Borowska, Socjologia codzienności, Kraków 2008.
19. Ćwiczenia: G. Ritzer, Rewolucja w sferze konsumpcji a zmiany społeczne, w: Tegoż, Magiczny świat konsumpcji, Warszawa 2009.
20. Ćwiczenia: Z. Bauman, Turyści i włóczędzy, w: Tegoż, Globalizacja: I co z tego dla ludzi wynika?, Warszawa 2004.
21. Ćwiczenia: A. Touraine, Po kryzysie, Warszawa 2013 (fragmenty).
22. Ćwiczenia: D. Jemielniak, A. Przeglasińska, Społeczeństwo współpracy, Warszawa 2020 (fragmenty).
23. Ćwiczenia: M. Castells, Wspólnotowe niebiosy: Tożsamość i sens w społeczeństwie sieci, w: Tegoż, Siła tożsamości, Warszawa 2008. M. Castells, Zmienianie świata w społeczeństwie sieci, w: Tegoż, Sieci oburzenia i nadziei. Ruchy społeczne w erze internetu, Warszawa 2013.
24. Ćwiczenia: P. Macnaghten, J. Urry, Nowe myślenie o przyrodzie i społeczeństwie, w: Tychże, Alternatywne przyrody. Nowe myślenie o przyrodzie i społeczeństwie, Warszawa 2005.
25. Ćwiczenia: A.R. Hochschild, Zarządzanie emocjami: Komercjalizacja ludzkich uczuć, Warszawa 2009 (fragmenty). E. Illouz, Powstanie Homo sentimentalis, w: Tejże, Uczucia w dobie kapitalizmu, Warszawa 2009.

Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
Wykład	30

Ćwiczenia	30
Czytanie wskazanej literatury	60
Przygotowanie projektu	30
Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin 150
Liczba punktów ECTS	ECTS 5

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Efekty uczenia się dla kierunku

Kod	Treść
KLT_K1_K02	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do wykazania się wyobraźnią, wrażliwością społeczną i krytycyzmem w ocenie procesów i zjawisk kulturowych
KLT_K1_K05	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do współtworzenia relacji i współpracy z różnymi grupami, wnosząc do ich działań indywidualny i twórczy wkład
KLT_K1_K13	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do porozumiewania się i współdziałania ze społecznościami miejskimi w procesie diagnozowania i rozwiązywania artykułowanych przez nie problemów oraz negocjowania konfliktów
KLT_K1_U01	Absolwent/ka potrafi posługiwać się ujęciami teoretycznymi, paradygmatami badawczymi i pojęciami właściwymi dla kulturoznawstwa w typowych sytuacjach profesjonalnych
KLT_K1_U02	Absolwent/ka potrafi dokonać rozpoznania, obserwacji, interpretacji i krytycznej oceny wytworów kultury, przypisując je do właściwej tradycji
KLT_K1_U03	Absolwent/ka potrafi formułować problemy badawcze, dobrać metody i narzędzia badawcze, opracować i prezentować wyniki, pozwalające na rozwiązywanie zagadnień w zakresie badań kulturoznawczych
KLT_K1_U09	Absolwent/ka potrafi rozwiązywać zadania i problemy pojawiające się w obrębie badań nad współczesnymi praktykami kulturowymi zapośredniczonymi medialnie
KLT_K1_U11	Absolwent/ka potrafi posługiwać się koncepcjami życia społeczno-kulturowego obejmującymi problematykę uczestnictwa w kulturze, obyczaju, moralności, religii, tożsamości narodowej, migracji oraz wielokulturowości
KLT_K1_U13	Absolwent/ka potrafi posługiwać się podejściami teoretycznymi w badaniach nad kulturami miejskimi i potrafi je zastosować w różnych sytuacjach profesjonalnych, związanych z organizacją i animacją życia kulturalnego w miastach oraz lokalną polityką miejską
KLT_K1_W01	Absolwent/ka zna i rozumie historyczne i współczesne, koncepcje kultury oraz podstawową terminologię z zakresu kulturoznawstwa
KLT_K1_W02	Absolwent/ka zna i rozumie terminologię oraz koncepcje opisujące praktyki, relacje i procesy zachodzące w kulturze, a także koncepcje człowieka jako uczestnika i twórcy kultury
KLT_K1_W03	Absolwent/ka zna i rozumie miejsce i znaczenie kulturoznawstwa w systemie nauk oraz różnice i powiązania między innymi dyscyplinami nauk humanistycznych a kulturoznawstwem
KLT_K1_W05	Absolwent/ka zna i rozumie metodologię badań kulturoznawczych
KLT_K1_W11	Absolwent/ka zna i rozumie specyfikę partycypacji kulturowej we współczesnych i historycznych formach obyczaju, moralności, religii, tożsamości narodowej, migracji, wielokulturowości oraz specyficzny dla badań tych sfer aparat teoretyczno-metodologiczny
KLT_K1_W13	Absolwent/ka zna i rozumie specyfikę współczesnych kultur miejskich, najważniejsze, historyczne i współczesne koncepcje teoretyczne, stanowiące podstawę badań nad miastem, a także zasady funkcjonowania lokalnej polityki kulturalnej w miastach